

ROZWADZIĆ (14) *vb pf*

o jasne; w *inf* a jasne; w pozostałych formach -a- (11), -ã- (1); -a- : -ã- *BielKron* (5:1).

inf rozwadzić (2). ◇ *fut* 1 *sg* rozwadzę (1). ◇ 3 *sg* rozwadzi (1). ◇ 3 *pl* rozwadzą (1). ◇ *praet* 3 *sg* *m* rozwadził (1). *f* rozwadziła (2). ◇ 3 *pl m pers* rozwadzili (1). ◇ *con* 3 *sg m* by rozwadził (4). ◇ 3 *pl m pers* by rozwadzili (1). ◇ [con *praet* 3 *sg m* by był rozwadził.]

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI* (trzy z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. Rozdzielić zwaśnionych lub nie dopuścić do otwartego ich konfliktu [kogo (pl)] (11) : *KromRozm II r*; iż sie czałem tak barzo chłopi kiymi biją/ iż ie ledwo Vrzędnicy rozwadzą. *BielKron* 432v, 377v, 385; *HistRzym* 80v; [A ia służebnicá twoiá miáła dwu synow: ktorzy zwadziwszy sie ná polu/ ieden drugiego zabił/ że nie był ktoby ie był rozwadził [qui eos prohibere posse]. *Leop 2.Reg* 14/6 (*Linde*)].

rozwadzić czym (1): *Praelia* voce diremit, Okrzikiem liekące sie wespółek rozerwał/ Rozwadził. *Mącz* 103a; [I widzi mi się, że tym [tj. dobrym zdaniem o cesarzu] może rozwadzić dwu, ledwo sam trzeci na placu nie zostanie *DudEpist* IV 391].

[*Zwrot*: »rozwadzić w swarze«: także rozwadził ie [posłów negocjujących z Krzyżakami] w tym śwarze *Pofeł Węgierki/ rządząc także ku zgodzie BielKron* 1597 293.]

Przen: Wykorzystując konflikt dwu stron, narzucić obu swoją wolę (3) : *BielKron* [332²]v; bo nie máła krzywdę ćirpi Koro(na) Polfka od Niemcow w posiadaniu gruntow/ zá czym fnadnie do złego przyść może/ á strzelz Boże by nas Turek nie rozwadził/ iefliby nam przyfzło do zátárgnienia z nimi *MycPrz* II Cv; Gdy miedzy Kártáginieńczyki á Cyryneńczyki o gránice wielka roznicá była [...] Obawiając sie áby kto możnieyfzy ich nie rozwadził/ tákowe miedzy łobą przymierze wczynili/ [...] *Phil* C2v; [*Respons* E3].

α. Z podmiotem nieosobowym: być przyczyną przerwania walki (2) : bili sie [Trojanie i Grecy] okrutnie/ iż wiele z obu stron ludzi poległo/ aż ie noc rozwadziła. *BielKron* 57, 58v.

2. Zakończyć czyjś spór (1) : *Rixam* dirimere, Rozwadzić. *Mącz* 103a.

3. Rozwiązać węzeł; *przen* (2) :

Zwrot: »węzeł [= zagadkę] rozwadzić« (2): Potym ktorzy stárfzy byli/ Ku Ezopowi przyftąpili: Profząc áby im porádził/ Ten trudny węzeł rozwadził. *BierEz* E4v, F.

Synonimy: 1., 2. pogodzić, pojednać, zgodzić.

Formacje współrdzenne cf WADZIĆ.